

VASTINE TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUKSEEN 2018

Seuraavassa esitetään tarkastuslautakunnan vuoden 2018 arviointikertomuksessa nostamiin asioihin kommentteja. Tarkastuslautakunta on kuullut johtavia viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä eri toimialoilta.

Edellisen arviointikertomuksen käsittely

Palvelualueet ja kunnanhallitus ovat antaneet 24.9.2018 vastineensa tarkastuslautakunnalle. Jatkossa vastine toimitetaan myös kunnanvaltuustolle.

Tekninen toimi

Valtiokonttori on purkanut Simon Vuokratalot Oy:lle myönnetyn 273.856,13 euron suuruisen rajoitusakordin. Yhtiö on valittanut Valtiokonttorin päätöksestä hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus on hylännyt yhtiön valituksen. Yhtiö on hakenut valituslupaa hallinto-oikeuden päätöksestä KHO:lta. Yhtiö on saanut KHO:lta luvan vastaselitykseen, joka on annettu. KHO:lta päätöstä asiaan ei ole vielä saatu. Koska asia on vielä kesken kirjauksia ei ole tehty. Päätöstä odotetaan vuoden 2019 loppuun mennessä. Kunnan tilinpäätöksessä asia on kerrottu keskeneräisissä oikeudenkäynneissä. Yhtiö ei saa ottaa uutta lainaa ilman Valtiokonttorin suostumusta (vapaaehtoinen velkasaneeraus). Yhtiön taloudellinen tilanne ei mahdollista tällä hetkellä tehdä suurempia poistoja kiinteistöistä.

Malinin kaatopaikan maisemointiin liittyen on GRK Infra Oy ollut yhteydessä kuntaan ja mahdollista yhteistyötä maisemoinnin sekä neuvotteluja jatkokäytön osalta jatketaan vuoden 2020 aikana. Iin kunta on tietoinen omasta velvoitteestaan ja asiasta on käyty alustavia keskusteluja.

Sivistystoimi

Simon kunta on linjannut, että se haluaa säilyttää oman lukion. Lukion oppilasmäärä saadaan pidettyä kohtuullisena, kun lukiolaisille tarjotaan ilmaiset kirjat, kannettavat tietokoneet ja koulumatkatuki. Ylläpitämällä lukiota turvataan myös perusopetuksessa pätevät opettajat. Lukion opettajat kaikki ovat tällä hetkellä yhteisiä perusopetuksen kanssa.

Keskushallintopalvelut

Kunnan taloudellinen tilanne on heikentynyt merkittävästi vuonna 2018 johtuen erityisesti verotustilitysten rytmihäiriöistä. Pitkällä aikavälillä kunnan taloudelliseen tilanteeseen vaikuttaa laskeva väestökehitys sekä työpaikkaomavaraisuuden puute. Merkittävän veturiyityksen puuttuminen vaikuttaa kielteisesti työpaikkaomavaraisuuteen. Karsikon teollisuusalueen kaava on valmistunut ja se mahdollistaa suurteollisuuden perustamisen kunnan alueelle. Asemanseudun teollisuusalue on täyttynyt ja vuoden 2019 aikana on kunnanhallitus suorittanut maa-aluehankinnat teollisuusalueen laajennusta varten. Kaavoitustyö aloitetaan 2020. Elinkeinokoordinaattori on neuvotellut useamman yrityksen kanssa toiminnan aloittamisesta Simon kunnan alueella ja poistuvien yrittäjien tilalle valmiisiin konsepteihin on onnistuttu saamaan uusia yrittäjiä. Yritystoiminnan kehittäminen vaatii pitkäjänteistä työtä ja sitä jatketaan.

Tarkastuslautakunnan huoli taseessa olevan alijäämän sulamisesta on aiheellinen ja kunnan viranhaltijat ja luottamushenkilöt jakavat tämän huolen. Vuosi 2018 päättyi negatiiviseen tulokseen ja vuoden 2019 arvioidaan päättyvän lähes 1,5 milj. euron negatiiviseen tulokseen. Erityisesti verotulopohja on pettänyt koko kuntasektorilla ja menoeristä merkittävin ylittäjä on sosiaali- ja terveystaloudet. Simon kuntatalous ei kestä kovin alijäämäisiä vuosia. Talousarviovalmistelulle 2020 asetettiin tiukka raami sekä sote-toimintoihin että kunnan omiin toimintoihin. Vuoden talousarvioesitys on 260.000 euroa alijäämäinen ja vuosi 2021 on samoin 170.000 euroa alijäämäinen. Suunnitelmavuosi 2022 kääntyy 530.000 euroa ylijäämäiseksi TuuliWatti Oy:n Sarvisuon 27 tuulivoimalan kiinteistöverotulojen ansiosta.

Simon kunta haki ylimääräistä harkinnanvaraista valtionosuutta perusteena Oulunkaaren palkkaharmonisointi, joka on tilapäinen ja poikkeuksellinen sekä kunnan omasta toiminnasta johtumaton erä (260 000 euroa). Toisena perusteena harkinnanvaraisen valtionosuushankemukseen on käytetty Simon kunnan kohtelua valtionosuusuudistuksessa, jonka seurauksena Simon kunta on menettänyt vuosina 2014 – 2019 yhteensä 1 217 000 euroa, mikä vastaa Simossa 2,5 tuloveroprosenttia. Kunnalle ei kuitenkaan myönnetty harkinnanvaraista valtionosuutta.

Tulevaisuudessa uusien tuulivoimaloiden valmistumisen tuomat kiinteistöverotulot ovat merkittävä tuloerä, joka pelastaa kuntataloutta, mutta näistä koituvat tulot tulevat vasta 2022.

Myös mahdollinen sote-uudistus helpottaisi kuntien taloutta, jos sosiaali- ja terveyspalvelukustannukset siirtyvät pois kuntien harteilta, mutta sote-uudistuksen toteutuminen on epävarmaa.

Tarkastuslautakunta esittää, että talouden tasapainottamiseksi hallituksen taloustyöryhmä aloittaa uudelleen aktiivisen toimintansa. Taloustyöryhmä on toiminut aktiivisesti ja linjannut mm. talousarvion 2020 laaditaan. Tasapainottamistyötä jatketaan vuoden 2020 aikana.

SIMON KUNNANHALLITUS 2.12.2019